

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Львівська політехніка»

*Вимоги
до оформлення реферату
докторської дисертації
у Національному університеті
«Львівська політехніка»*

Львів – 2022

Зміст

1. Загальні положення.....	3
2. Структура реферату.....	3
3. Правила оформлення реферату.....	7
4. Формат структури реферату дисертації.....	9

1. Загальні положення

1.1. Ці вимоги розроблені відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів» № 1197 від 17.11.2021 р., наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук» № 1359 від 13.12.2021 р. з метою упорядкування процедури оформлення здобувачами наукового ступеня доктора наук (надалі – Здобувачі) рефератів докторських дисертацій (надалі – Реферати), якими супроводжуються докторські дисертації, що захищаються у спеціалізованих вчених радах Національного університету «Львівська політехніка» (надалі – Університет), з метою широкого ознайомлення наукової спільноти з основними ідеями та висновками докторської дисертації, внеском Здобувача у розробку та вирішення конкретної наукової проблеми, методикою дослідження, з результатами досліджень та структурою дисертації.

1.2. Написання Реферату – заключний етап виконання докторської дисертаційної роботи перед поданням її до захисту у спеціалізовану вчену раду. Реферат має ґрунтовно розкривати зміст дисертації, в ньому не повинно бути надмірної деталізації, а також інформації, якої немає в дисертації. Суть Реферату полягає у точній відповідності змістові дисертації, а його зміст має сформулювати повне уявлення про наукову цінність і практичну значущість дисертації. Оприлюднення Реферату на офіційному веб-сайті Університету дає змогу одержати до дня захисту відгуки від фахівців відповідної галузі.

2. Структура реферату

2.1. Реферат повинен містити такі структурні елементи:

- загальна характеристика дисертаційної роботи (актуальність теми; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета та завдання дослідження; методи дослідження; наукова новизна; практичне значення результатів; публікації; особистий внесок Здобувача; апробація результатів дисертації; структура та обсяг роботи);

- основний зміст дисертації;

- висновки;

- список опублікованих праць за темою дисертації;

- анотації українською й англійською мовами.

2.2. **Загальна характеристика роботи**, що подається в Рефераті, має відповідати наведеним у вступі до дисертації її кваліфікаційним ознакам, розкриваючи при цьому сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для дослідження теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

2.2.1. **Актуальність теми** та доцільність дисертаційного дослідження обґрунтовують шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями наукових проблем. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним та визначати сутність наукової проблеми.

2.2.2. **Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами** підтверджується інформацією про те, в межах яких програм, тематичних планів і наукових тематик, зокрема галузевих та/або державних, виконувалося дисертаційне дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт (НДР) і найменування організації, де виконувалася робота. Обов'язково зазначається роль Здобувача у виконанні цих НДР.

2.2.3. **Сформульовані мета та завдання дослідження**, повинні вказувати на об'єкт і предмет дослідження. *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження. *Предмет дослідження* міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага Здобувача, оскільки предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) дисертаційної роботи, яка зазначається на титульному аркуші.

2.2.4. **Методи дослідження** – це перелік використаних наукових методів з деталізацією що саме досліджувалось за допомогою кожного методу для досягнення поставленої в дисертаційній роботі мети. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

2.2.5. **Наукова новизна** одержаних результатів - аргументовано, коротко та чітко викладаються запропоновані Здобувачем особисто наукові положення, які виносяться на захист, зазначаючи відмінність одержаних результатів від відомих раніше та ступінь новизни одержаних результатів (*уперше, удосконалено, набули подальшого розвитку*). Кожне наукове положення формулюють чітко, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно сприйматися легко й однозначно. До цього пункту не можна включати опис нових прикладних (практичних) результатів, отриманих у вигляді *способів, пристроїв, методик, схем, алгоритмів тощо*. Слід завжди розмежовувати одержані наукові положення і нові прикладні результати, що впливають з теоретичного доробку Здобувача. Усі наукові положення з урахуванням досягнутого ними рівня новизни є теоретичною основою вирішеної в дисертації наукової проблеми.

2.2.6. **Практичне значення одержаних результатів** - надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання. Відомості про впровадження результатів досліджень необхідно подавати із зазначенням найменувань організацій, в яких здійснено впровадження, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

2.2.7. **Публікації** - вказується кількість наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, а також кількість праць, які додатково відображають наукові результати дисертації. Вимоги до публікацій визначає МОН України.

2.2.8. Особистий внесок здобувача - зазначається конкретний особистий внесок Здобувача в опубліковані зі співавторами наукові праці, в яких наведені ідеї та результати розробок, що використанні в дисертації із зазначенням найменувань організацій, в яких вони проводилися.

2.2.9. Апробація результатів дисертації - зазначається на яких наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо оприлюднено результати досліджень, що викладені у дисертації.

2.2.10. Структура та обсяг роботи - зазначаються усі структурні елементи дисертаційної роботи з обов'язковим зазначенням повного обсягу дисертації та обсягу основного тексту. Вказується загальна кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел.

2.3. Основний зміст дисертації - стисло викладається зміст дисертації за відповідними розділами, з метою формування **повного і переконливого уявлення** про виконану роботу. У цій частині реферату важливо показати, як були отримані результати, продемонструвати хід дослідження, викласти сутність використаних методів, навести дані щодо їх точності та трудомісткості, описати умови й основні етапи експериментів. Нюанси висвітлення змісту дисертації можуть різнитися залежно від наукової галузі, теми та інших чинників. Проте у всіх випадках до Реферату доцільно вводити насамперед висновки та кінцеві результати.

Основний зміст дисертації повинен відображати:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У першому розділі Здобувач окреслює основні етапи наукової думки в межах розв'язуваної проблеми стило, критично висвітлюючи роботи інших науковців. Здобувач повинен вирізнити ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні наукової проблеми. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини дисертації.

У другому розділі обґрунтовується вибір напряму досліджень, викладається загальна методика проведення дисертаційного дослідження, наводяться методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки. Описуються основні тенденції, закономірності, методи розрахунків, гіпотези, що розглядаються, принципи дії й характеристики використаних програм та/або апаратних засобів, лабораторних та/або інструментальних методів і методик, оцінки похибок вимірювань та ін. В теоретичних роботах розкривають методи розрахунків, гіпотези, що розглядають, в експериментальних – принципи дії й характеристики розробленої апаратури, оцінки похибок вимірювання.

У наступних розділах описується хід дослідження, умови та основні етапи експериментів, з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень Здобувача, як вони одержані та в чому полягає їх новизна. Здобувач повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів) та порівняти

одержані результати з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних дослідників, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень, негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

2.4. Висновки повинні співпадати із загальними висновками дисертації. Вони починаються з формулювання наукової проблеми, за вирішення якої Здобувач претендує на присудження наукового ступеня.

Сформульована наукова проблема тісно пов'язується з назвою дисертації, метою роботи й основними науковими положеннями, що захищаються в дисертації. Зазвичай формулювання починається так: «У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми, що полягає у...». Далі необхідно вказати, якою саме є наукова проблема, як вона вирішена і для чого в кінцевому розумінні (прикладному аспекті) вона призначена. Після формулювання вирішеної наукової проблеми у висновках викладають основні наукові та практичні результати роботи. Вони тісно пов'язані з науковими і прикладними положеннями, викладеними в загальній характеристиці роботи.

У висновках викладаються здобуті у дисертації найбільш важливі наукові та практичні результати, які сприяли розв'язанню наукової проблеми. Також у висновках необхідно наголосити на кількісних показниках одержаних результатів та обґрунтуванні достовірності результатів. Далі формулюються рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів.

2.5. Список опублікованих праць за темою дисертації може оформлятися Здобувачем за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі таких стилів:

- MLA (Modern Language Association) style.
- APA-1,2 (American Psychological Association) style.
- Chicago/Turabianstyle-1.
- Harvard style-1.
- ACS (American Chemical Society) style.
- AIP (American Institute of Physics) style.
- IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
- Vancouver style-1.
- OSCOLA.
- APS (American Physics Society) style-1.
- Springer MathPhys Style-1.

Праці розташовуються у такому порядку:

- наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати докторської дисертації (монографії, статті у наукових фахових виданнях, авторські свідоцтва, патенти, статті, депоновані й анотовані у наукових журналах);

- опубліковані праці апробаційного характеру (тези доповідей, матеріали конференцій тощо);

- опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати докторської дисертації.

2.6. На останніх сторінках Реферату розміщують **анотації** українською й англійською мовами. Анотація повинна містити інформацію про зміст та результати докторської дисертаційної роботи. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

При підготовці анотації вказуються: прізвище та ініціали Здобувача; назва дисертації; вид дисертації (на правах рукопису, монографія) і науковий ступінь, на який претендує Здобувач; шифр і назва спеціальності; найменування установи, де відбуватиметься захист; місто, рік; зміст анотації.

Наприкінці кожної анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому.

Анотація українською мовою повинна бути розгорнутою інформацією, обсягом 2 сторінки машинописного тексту (*до п'яти тисяч друкованих знаків*), про зміст і результати дисертаційної роботи, а англійською мовою – обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту (*до 1200 друкованих знаків*) – ідентичного змісту інформація про основні ідеї та висновки дисертації.

3. Правила оформлення реферату

3.1. Реферат оформляється державною мовою відповідно до державних стандартів України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

3.2. Обсяг Реферату дисертації повинен становити 1-2 авторських аркуші. Авторський аркуш – умовна одиниця виміру обсягу текстового та ілюстративного видання. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами. До обсягу Реферату не входять обкладинка Реферату, список опублікованих автором праць, анотації.

3.3. Структурні частини Реферату не нумеруються, їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту. Реферат друкується з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 pt з одинарним міжрядковим інтервалом. Верхнє, лівє, правє і нижнє поля – 20 мм. Сторінки Реферату нумеруються, починаючи з першої сторінки, де міститься загальна характеристика дисертації. Номери сторінок проставляються арабськими цифрами у центрі верхнього поля. Абзацний відступ тексту всього Реферату має бути однаковим і становити 1,25 см.

3.4. Текст Реферату друкується на одній стороні аркуша формату А4 (210×297 мм).

3.5. На лицьовій стороні обкладинки Реферату подаються:

– назва установи, організації, спеціалізована вчена рада якої прийняла дисертацію до захисту (друкується великими літерами жирним шрифтом і

розміщується посередині сторінки);

- прізвище, ім'я, по батькові Здобувача (прізвище друкується великими літерами, ім'я й по батькові – малими (крім першої великої) жирним шрифтом, розміщуються посередині сторінки);

- індекс УДК (вирівнюється за правим краєм);

- назва дисертації (друкується великими літерами жирним шрифтом і розміщується посередині сторінки);

- шифр та назва спеціальності відповідно до переліку наукових спеціальностей (друкується малими літерами і розміщується посередині сторінки);

- підзаголовок «РЕФЕРАТ (жирним шрифтом) дисертації на здобуття наукового ступеня доктора (галузь науки)» (підзаголовок друкується малими літерами крім першого слова, розміщується посередині сторінки);

- місто, рік (назва міста друкується великими літерами жирним шрифтом, через *defis* –рік, розміщуються посередині сторінки).

3.6. На зворотному боці обкладинки Реферату вказуються:

- організація, в якій виконана докторська дисертаційна робота;

- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового консультанта, його місце роботи та посада;

- наукові ступені, вчені звання, прізвища, імена, по батькові, місця роботи, посади офіційних опонентів;

- дата, час проведення захисту, шифр спеціалізованої вченої ради та адреса;

- бібліотека, в якій можна ознайомитися з дисертацією;

- дата розміщення Реферату на офіційному веб-сайті Університету;

- підпис ученого секретаря спеціалізованої вченої ради.

Серед учених звань наукового консультанта й опонентів не рекомендується згадувати їх членство в громадських (недержавних) академіях наук.

4. Формат структури реферату дисертації
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові

УДК _____

НАЗВА ДИСЕРТАЦІЇ

_____

(шифр та назва спеціальності відповідно до Переліку наукових спеціальностей)

РЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора _____ наук

ЛЬВІВ – 20_

Дисертацією є рукопис (монографія).

Робота виконана в Національному університеті «Львівська політехніка».

Науковий консультант   науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи,
посада.

Офіційні опоненти: науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи,
посада;

науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи,
посада;

науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи,
посада.

Захист відбудеться «___» 20 року о ___ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 35.052. __ у Національному університеті «Львівська політехніка» за адресою: 79013, м. Львів, вул. С. Бандери, 12, аудиторія 226.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Національного університету «Львівська політехніка» за адресою: 79013, м. Львів, вул. Професорська, 1.

Реферат розісланий « ___ » _____ 20 ___ року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
Д 35.052. ___

_____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. ...

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
 Дисертаційна робота відповідає науковому напрямку кафедри _____ Національного університету «Львівська політехніка», а саме «_____» та є складовою частиною проєктів, які виконувалися в межах держбюджетних науково-дослідних робіт та грантових робіт: ДБ/_____ «_____» (_____ р.р., № держреєстрації _____U_____); Грант _____ (_____ р.р., _____); Грант _____ (_____ р.р., _____).

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертаційного дослідження є.....

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких *завдань*:

– .....

– .....

Об'єкт дослідження – ...

Предмет дослідження – ...

Методи дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в дисертаційній роботі... Зокрема:

уперше:

– ...

удосконалено:

– ...

набули подальшого розвитку:

– .....

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що ...

Особистий внесок здобувача. Цей структурний елемент включається за наявності праць, опублікованих у співавторстві. При цьому зазначається конкретний особистий внесок Здобувача в опубліковані зі співавторами наукові праці.

Апробація результатів дисертації ...

Публікації ...

Структура та обсяг дисертації ...

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано ...

У першому розділі – «_____» – виявлено ...

У другому розділі – «_____» – розкрито ...

У третьому розділі – «_____» – запропоновано ...

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуальної проблеми в галузі науки «.....» щодо

Отримані результати дають підстави сформулювати відповідні висновки та рекомендації, що мають теоретичне й практичне значення.

1. ...
2. ...
3. ...

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

Прізвище, ініціали. Тема дисертації. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора _____ наук за спеціальністю _____. Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 20__.

Зміст анотації...

Ключові слова: ...

ANNOTATION